

sosyal güvenlik reforme edilmiyor, piyasaya terkediliyor

Mehmet Cengiz FAYDALI
KESK/Yapı Yol Sen Üyesi

Ülkemizde kelimenin tam anlamıyla bir tartışma kirliliği yaşanmaktadır. Bunun en somut örneğini, kamuda yeniden yapılanma adı altında yürütülen tartışmalarda görmek mümkündür. Son 25 yıllık süre içerisinde işbaşına gelen hükümetlerin hemen hepsi, uluslararası siyasal ve ekonomik güçlerin denetimi ve yönlendirmesi altında, ekonomik ve siyasal alanda neo-liberal bir programın uygulayıcısı olmuşlardır. Ve bu program hayatın tüm alanını kapsamaktadır, bütüncüdür. Hal böyle iken bu alanda yürütülen tartışmalar, bütüncül bir yaklaşımdan oldukça uzakta, operasyonel bir tarzda yürütülmektedir. Kirliliğin bir boyutunu bu tarz oluştururken, önemli bir boyutunu da “medyanın tutumu” oluşturmaktadır.

- **Medya (özellikle görsel medya) bu konuda tarafsız davranamamış, bilakis yürütülen bu programın savunuculuğunu ve propagandistliğini üstlenmiştir.**

- **Medya, yasa çıkmadan önce bu yasanın reform niteliğinde olduğu, bu yasanın çıkmaması durumunda ekonomik istikrarın bozulacağı gibi sosyal güvenlik sisteminin çökeceği yönünde yoğun bir propaganda yapmıştır. Yasa çıktıktan sonra gazetelerde sayfa sayfa bu yasa sonucunda hangi hakların gaspedildiği yazılmış, özel köşeler oluşturulmuştur. Yasa Cumhurbaşkanından geri dönünce, medya tekrar ağız değiştirerek bu yasanın geri çevrilişi ekonomide oluşan krizin nedeni olarak lanse etmiştir. Bu durum medyadaki tekelleşmenin boyutunu ve sermaye sınıfının sözcülüğünü eksiksiz olarak yerine getirdiğini somut olarak gözler önüne sermiştir.**

Sosyal güvenlik sisteminin, yürütülen ekonomik ve siyasal programla bağlantısı kurulmadan tartışılması sonuçsuz bir çaba olmaya mahkumdur.

Bu nedenle Sosyal Güvenlik Reformu, Kamu Yönetiminin Temeli İlkelerinin Belirlenmesi Kanunu, Sağlıkta Dönüşüm Projesi, Kamu Personel Rejimi Kanunu, IMF ile yapılan stand by anlaşmaları, Dünya Bankası ile yapılan ikraz anlaşmaları, AB Katılım Ortaklığı Belgesi ve özelleştirme politikaları ile birlikte değerlendirilmelidir.

Özellikle 59. Hükümetin Kamu Yönetimi Temel Kanunu ile ilgili olarak hazırlamış olduğu gerekçelere bakıldığında, gerek sosyal güvenlik sistemi gerekse diğer kamu hizmetleri ile ilgili nasıl bir politika izleneceği net bir şekilde görülmektedir.

Hükümetin gerekçelerinden birkaçını hatırlamakta yarar bulunmaktadır.

Küreselleşme ve bilgi toplumu süreçlerinin bütün dünyada meydana getirdiği değişim, yeniden yapılanma sürecinin rekabeti artırması,

Yeni teknolojiler ve yönetim teknikleri kullanarak verimliliğini ve rekabet gücünü arttıran özel sektör karşısında, kamu kuruluşlarının hantal ve rekabet edemez hale gelmesi,

Yönetim kavramının yerine “yönetişim” kavramının güçlenmesi,

Kamu özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında yeniden işbölümü yapılmasının gerekliliği,

Devlet mal ve hizmet üretme işini özel sektöre ve sivil toplum örgütlerine devredip, politika belirleme ve katalizör işleri görmesi (düzenleyici devlet),

Doğrudan üreten bir devlet yerine, üretme fırsatı yaratma, rekabet ortamını gözeten piyasaları düzenleyen ve denetleyen devlet anlayışının gelişmesi,

Devletin değişen rolünün, özelleştirme, sivilleştirme ve yerelleşme şeklinde gelişen eğilimlerle desteklenmesi, Kamu hizmetlerinin hatta “doğal tekel” olarak düşünölen alanların özel sektöre açılması vb.

Gerekçelerde niyet çok açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Kamu hizmeti bir insan hakkı olarak herkese değil, parası olana sunulacak bir hizmete dönüştürülecek ve “Sosyal Devlet” yerine “Düzenleyici Devlet” modeline geçilecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu'nda ortaya konulan bu açık niyet, her nedense çıkarılmak istenilen yasalarda arka plana atılarak, kamuoyunu ikna etmek için başka gerekçelere sığınılmaktadır. Sosyal Güvenlik Sistemi Reformu'nda da aynı yöntem uygulanmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca “Sosyal Güvenlik Sistemi Reformu” ile ilgili bir rapor hazırlayarak web sayfasında kamu oyuna duyurmuştur.

Bu raporda reforma neden ihtiyaç duyulduğuyla ilgili ortaya konulan gerekçeler ile yapılmak istenilen arasında muazzam gelişikiler bulunmaktadır.

Gerekçeler;

1-Nüfus Yapısındaki Değişim

Raporda 65 yaş ve üstü nüfusun 0-64 yaş arasındaki toplam nüfusa oranının %7'den %14'e geçiş süreci 2039 yılı olarak hesaplanmış olup mevcut sistemin bunu kaldıramayacağı varsayılmıştır. Sorun yanlış konulduğunda doğal olarak çözümü de yanlış olacaktır. Bu ülkedeki temel sorun 65 yaş üstünün toplam nüfusa oranının fazlalığında değildir. Tam aksine faal nüfusta yapısal sorunlar bulunmaktadır. Faal nüfus içerisinde yer alanların her ne kadar resmi rakamlar %10.6 olarak gösterse de eksik istihdamı ve atıl işgücünü de göz önünde bulundurduğumuzda %30'u işsizdir. Çalışanlarında %55'i kayıt dışıdır.

2-Mevcut Sistemin Yoksulluğa Karşı Koruma Sağlayamaması

Raporun en gerçekçi tespiti bu noktadır. Raporda nüfusun % 30'nun yoksulluk sınırı altında olduğu ve mevcut sistemin bunlara yeterli düzeyde sağlık koruması sağlayamadığı belirtilmiştir. Bu tespiti diyecek bir şey yok, ancak değişikliklerde öngörölenler bu sorunu çözmek yerine daha da ağırlaştırmaktadır. Sağlık hizmetleri paralı hale getirilerek, Emeklilik primi gün sayısı 7000 günden, 9000 güne çıkartılarak, emeklilik maaş bağlama oranları düşürölenerek yoksulluk oranı azalmaz,artar.

3-Sosyal Güvenlik Kurumlarının Finansman Açığıının Ekonomi Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Raporda, sosyal güvenlik sistemlerinin 1994 yılından itibaren açık verdiği bu açıkların %6'dan %10'a çıktığı ve 1994 yılından bu yana bütçeye maliyeti hazine borçlanma faizi üzerinden hesaplanarak 345 katrilyon olduğu belirtilmiştir. Kısacası sosyal güvenlik kurumları kamuya yük haline geldiği vurgulanmaktadır. Tıpkı özelleştirilmek istenilen kamu kuruluşları için söylendiği gibi. Bu büyük çarpıtmadır, dahası bir gri propagandadır. 1994 yılından sonra bütçeden açıkların kapatılması için pay ayrıldığını söyleyip, bunu faizlendirenler ortaya koyanlar, niçin bu kurumların1994 yılına kadar olan süre içerisinde fonlarını “o” faizle kullanıldığını belirtmezler. Ve niçin bunlar, AB ülkelerinde devletin sosyal güvenlik kurumlarına katkısı %25-36 arasında iken ülkemizde bu katkının %0 olduğunu hatırlatmazlar. Eğer ülkemizde devletin katkısı AB ülkelerindeki gibi %36 olmasını bir tarafa bırakın, en düşük oran olan %25 olsaydı 2005 bütçesinden sosyal güvenlik kurumlarına ayrılması gereken pay 37.5 katrilyon olması gerekecekti. Ve bu rakamı geçmiş yıllara teşmil ettiğimizde, (1923 yılını değil de bu kurumların kurulduğu 1949 yılını bile baz aldığımızda) devletin aktarması gereken kaynak 2.105 katrilyon TL olacaktır. Yani bakanlığın iddia ettiği gibi devletin 345 katrilyon TL alacağı yoktur, 1.860 katrilyon TL borcu bulunmaktadır. Bu borca sık sık çıkartılan prim borcu affı nedeniyle meydana gelen yükler dahil değildir. Kayıt dışı istihdama karşı yeterli düzeyde mücadele edilmediği için meydana gelen kayıplar dahil değildir.

4 -Her Şeyin Sahtesi Olur Da “Demokrasinin” Olmaz mı?

Raporun bir bölümünde “Reform” tarafların katılımı ve konsensüsü sağlanarak hayata geçirileceği belirtilmiştir. Tamamen hayal ürünüdür. Aldatmacadır. Bu konu ile ilgili toplantı yapılmamış mıdır? Yapılmıştır. Taraflar çağırılmamış mıdır? Çağırılmıştır. Taraflar görüş ve öneri sunmamışlar mıdır? Sunmuşlardır. Bunlar olmuş ama hükümet yine bildiğini okuyarak IMF denetiminde hazırlanan yasa tasarıların virgölüne bile dokunmadan Bakanlar Kurulunun İmzasını tamamlayarak meclise sunmuştur. Tıpkı Kamu Yönetimi Temel Kanunu'nda, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılması ile ilgili kanunda, SSK Hastanelerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesi ile ilgili kanunda, Türk Ceza Kanunu'nda olduğu gibi. İşin ilginç tarafı Sosyal Güvenlik Yasa Tasarılarına işveren cephesi de karşıydı. İşte “ülkemizden Demokrasi Manzaranı”

Bu tablo, son dönemde bazı sendikacıların dilinden düşmeyen “sosyal diyalogun” kaçınılmaz sonucunu ortaya koymaktadır. Etkili bir mücadele örgütlemeye yerine “sosyal diyaloga” girmeyi tercih etmenin “ayı ile aynı yatağa girmek”le eşdeğer bir sonuç doğuracağıın anlamak için daha ne kadar hak gaspına uğranılması gerekir.

5489 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası ile neler getiriliyor (götürülüyor);

Bilindiği gibi, 5489 sayılı Yasa, Mecliste temel yasa kapsamına alınarak 2-3 saatte kabul edilerek Cumhurbaşkanı'na sunulmuştur. Cumhurbaşkanı bu yasanın 3, 28, 29, 31, 40, 46, 55, 63, 80, 82, ve geçici 1, 2, 4, 6 ve 9. maddelerinin anayasanın sosyal hukuk devleti ilkelerine aykırı bularak yeniden görüşülmek üzere meclise iade etmiştir. Hükümet o her zamanki alışıldık bildiğini okuma tavrını göstererek yasada hiçbir değişiklik yapmadan meclisten yeniden geçirtmiştir.

5489 sayılı Yasa ile;

Kayıt dışında çalıştırılanların sağlık harcaması yükü kayıt içindeki emekçilere yüklenilmektedir.

Genel bütçeden sağlığa daha az pay ayrılmak istenmektedir. Aylık asgari ücretin 1/3'ünden fazla geliri olanı prime bağlamakta, prim ödemeyince sağlık hizmeti verilmesi ortadan kaldırılmaktadır.

Asgari sağlık hizmeti verilmesi planlanarak, bazı sağlık hizmetleri sigorta kapsamı dışına çıkartılmaktadır.

Bugüne kadar Emekli Sandığı keseneğine yapılan kesintilerin bir kısmı sağlık primi olarak kesilerek emekli ikramiyesi ve emekli maaşlarının düşürülmesine neden olunmaktadır. Emekli maaşı bağlam oranı katsayısı 3'ten önce 2,5 seviyesine sonrada 2'ye düşürülmektedir. Bunun anlamı emekli maaşlarının %33,3 oranında düşürülmesidir.

Başbakan sürekli olarak bu yasadan mevcut çalışanların etkilenmediği kamuoyunun yanlış yönlendirdiği şeklindeki serzenişleri tamamen aldatmacadır. 2007 yılından sonra emekli olanların (Emekli Sandığına tabi olanlar), emekli maaşlarının bağlama oranı düşecektir. Bu düşme 2016 yılına kadar yıllık %0.5 oranında, 2016 yılından sonra ise (Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur etkilenmektedir) yıllık %1 oranında azalarak %50 oranına düşürülmektedir. Örneğin, 2011 yılında emekli olan bir kişinin emekli maaşı bağlama oranı %75 yerine %73 (%0.5x4) olacaktır.

Prim ödeme dışında sağlık hizmetlerinden yararlanıldığı anda alınmak üzere yeni katkı payları getirilmektedir.

Sağlık kuruluşları işletme haline dönüştürülmekte, çalışanlar esnek, kuralsız ve iş güvencesiz, sözleşmeli olarak çalıştırılmak istenmektedir.

Emeklilik yaşı kademeli olarak 65'e, emeklilik için prim ödeme gün sayısı da 7000'den 9000'e çıkartılıyor. Yılda 90 gün çalışan mevsimlik işçiye 118 yaşında emeklilik getirilerek, mezarda bile emekli olma şansı tanınmamaktadır. Ayrıca 18 yaşında işe başlayan bir kişi 43 yaşında emekliliği hak etmekle birlikte emekli maaşının tam 22 yıl sonra bağlanması gibi ucube bir durum yaratılmaktadır.

*Sosyal güvenlik kurumlarının tek çatı altında birleştirilmesinin çalışanlar açısından getirdiği hiçbir kazanım yoktur. Sosyal güvenlik sistemlerinde önemli olan “çatı” değil, o çatının altındaki kapsamdır. Mevcut tasarımlar ise sosyal güvenlik hakkı şemsiyesini genişletmek bir yana daha da daraltmaktadır. .

* Son altı buçuk yılda 14 kat artmış olan prim tavanı %33 daha yükseltilmektedir.

* Yasanın 68. maddesine göre korunmaya muhtaç olanlar dışındaki bütün çocuklar hekim ve diş hekimi muayenesi; ortez, protez, iyileştirme araç ve gereçleri ile kullanacakları ilaçlar için para ödemek zorundadırlar.

* Yasa ile nüfusun % 19'unu oluşturan işsizler, sayıları 5 milyonu bulan kayıt dışı çalışanlar, esnaf ve sanatkarlar ile çiftçilerden primini ödeyemeyecek durumda olanlar, aylık geliri 127 YTL olup da prim ödeme gücü olmayan yoksullar hem emeklilik hem de sağlık hakkından mahrum bırakılmaktadır.

* GSS primini ödeyemeyen esnafın malına, dükkanına; çiftçinin pamuğuna, tütününe, üzümüne, buğdayına el konulacağı tasarının 88. maddesinde açık olarak hüküm altına alınmıştır.

*Yasanın 63. maddesine göre finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile türlerini, miktarlarını ve sürelerini belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir. 72. maddeye göre de sağlık hizmetlerinin ödenecek bedelleri maliyet-etkililik ve GSS bütçesi gibi kriterler dikkate alınarak kurum tarafından belirlenecektir. Böylece sağlık hizmetleri sınırlandırılmakta ve parası olanın parası kadar alabilmesi öngörülmektedir.

* Yasanın 73. Maddesi ile Türkiye'de sosyal güvenlik mevzuatına ilk defa "fark ödemesi" girmektedir. Böylece bıçak parası yasallaştırılmakta ve suç olmaktan çıkarılmaktadır.

* Yasanın 73. maddesine göre GSS kapsamında sağlanacak sağlık hizmetleri kamu veya özel sağlık kuruluşlarından satın alınacaktır. Sağlıkta "Dönüşüm" programına göre Sağlık Bakanlığı artık sağlık hizmeti sunmaktan çekilecek; sadece planlama yapan stratejik bir örgüt yapısına dönüşecektir. Bütün bunlar sağlık hizmetlerinin kurumsal bir hizmet olmaktan çıkarılıp özelleştirileceğini ve piyasanın vahşi koşullarına terk edileceğini açık olarak ortaya koymaktadır.

ALTERNETİF SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ İÇİN ÖNERİLER

1-Sosyal Güvenlik Sistemi Bölgeler Arası Dengesizliği Gelir Dağılımındaki Bozukluğu Giderecek Şekilde Programlanmalıdır.

Gelir dağılımının bu kadar bozuk ve gelir seviyesinin bu kadar düşük olduğu bir ülkede Sosyal Güvenlik Sisteminin (SGS) oldukça güçlü olması bir zorunluluktur.

2-SGS Çift Haneli Rakam Düzeyine Ulaşmış İşsizliğin Yol Açtığı Yoksulluğu Giderebilmelidir.

Ülkemizde uygulanan ekonomik politikalar, kamu hizmetinin daraltılması, özelleştirme uygulamaları ve yaşanan ekonomik krizler nedeniyle işsizlik oranı artmıştır.

Vahim boyutlara varan işsizliği azaltmak ve toplam istihdamın sosyal güvenlik sistemi içerisinde yer alacak bir sosyal güvenlik sistemine ihtiyaç vardır.

3-Sosyal Güvenlik ve Sağlık Hizmetlerine Ayrılan Kaynak Artırılmalıdır.

Ülkemizde birçok kamu hizmeti gibi sağlık hizmetleri de halkın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bütçeden sağlığa ayrılan payda oldukça düşüktür. Kişi başına sağlık harcaması, ABD'de 3.708 \$, Almanya'da 2.848 \$ iken Türkiye'de yalnızca 108 \$ dir. Aynı şekilde bütçeden sağlığı ayrılan pay ABD'de %19, Almanya'da %17 iken ülkemizde %2 civarındadır. Bu nedenle, devlet bütçeden sağlığa ve sosyal güvenliğe yeterli kaynak ayırmalıdır.

4-Adil Bir Vergi Politikası Uygulanmalıdır.

Bir ülkenin gelişmişlik göstergelerinden biri de toplanan vergi miktarları ve toplanan vergilerin kaynağıdır. Bir ülkede dolaysız vergilerin payının toplam, vergiler içerisinde yüksek olması, o ülkenin gelişmişlik düzeyinin yüksek olduğu sonucu çıkartılabilir. Vergi politikalarında diğer bir konuda vergi yükünün adil dağılımıdır. Ülkemiz, vergi politikaları açısından sorunlu ülkelerin başında yer almaktadır. Toplanan vergi yetersizdir. Vergilerin %73'lük bölümü tüketimden, mal ve hizmetten alınan vergiler oluşturmaktadır. Vergi kaçığı oranı oldukça yüksektir. Ayrıca kayıt dışı ekonominin büyüklüğü bütçenin % 60'ı civarındadır. Servet ve kurumlar vergisinin GSHY'e oranı açısından ise ortalamanın oldukça altında yer almaktadır. Bu nedenle, servetten alınan vergilerin yükseltilmesi, beyana tabi olan mükelleflerden gerçek oranda vergi alınması, borsa ve faiz gelirleri vergilendirilmesi, kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması gerekmektedir.

5-Sosyal Güvenlik Hizmetleri Kamu Hizmeti Olarak Verilmelidir.

Özel yönetimde amaç "kâr", kamu yönetiminde ise "kamu yararı"dır. Uygulanan hukuk sisteminde kamu hukuku ve özel hukuk olarak ele alınır. Bu nedenle sosyal güvenlik toplumun tümünü ilgilendiren bir hizmet olması açısından kamu hizmeti olarak ele alınması zorunluluktur.

6-Sosyal Güvenlik Hizmeti Bir Lütuf Olarak Değil, Bir İnsan Hakkı Olarak Ele Alınmalıdır.

Ülkemizde kamu hizmetinin bir insan hakkı olduğu bilinci pek gelişmemiştir. Bu durumu iş başına gelen hükümetler istismar etmiş, yerine getirmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerini bir lütuf gibi sunmuşlardır. Halk arasında yaygın olarak kullanılan "Allah devlete zeval vermesin" deyişi bu bilinç eksikliğinin ürünüdür. Bu nedenle kamu hizmetlerinin bir insan hakkı olduğu bilinci tüm vatandaşlarda geliştirilmelidir.

7-Sosyal Güvenlik Hizmeti Piyasa Koşullarında Değil, Toplumsal Fayda Gözetilerek Sunulmalıdır.

Kamu hizmetlerinin temel ilkeleri sürekli, eşit ve parasız olarak sunulmasıdır. Bu ilkeleri gerçekleştirmenin yolu, kamu hizmetlerinin kamu kuruluşlarınca ve piyasa koşulları dışında sunulmasıdır. Kamu hizmetlerinin "etkinlik" ölçütü yaratmış olduğu "toplumsal fayda" ile ölçümlenmelidir. Toplumun kamu hizmeti gereksinimini ne ölçüde karşılandığı takip edilmelidir.

8-Sosyal Güvenlik Kuruluşları Demokratikleştirilmelidir.

59. Hükümetin “yönetim teorisinde” değişikliklerin olduğu gerekçesiyle, katılımcı demokratik, pro-aktif bir model olarak sunduğu “yönetişimci model” yasallaştırılmak istenmektedir. Ve bu model tüm kamu kuruluşlarına taşınmaktadır. Sosyal güvenlik alanında da bu yönetim anlayışı “SOSYAL GÜVENLİK ÜST KURULU” adı altında getirilmek istenmektedir.

Sosyal güvenlik kuruluşlarında şu an için varlıkları sürdürülen yönetim kurulu ve genel kurul demokratik bir tarzda ele alınmamakta devletin tek taraflı belirleyiciliği üzerinden işletilmektedir. Sosyal güvenlik sisteminde oluşturulacak tüm birimler çalışanların ve bu sistemden yaralananların demokratik bir seçimle belirlediği temsilcilerin çoğunlukta olacak bir tarzda oluşturulmalıdır.

9- SGS Demokratik Bir Plan Çerçevesinde Ele Alınmalıdır.

Kaynakların kıt, ihtiyaçların sınırsız olması kaynakların planlı bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir. Ayrıca ülkemizde bölgeler arası ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesinin tek yolu planlı bir ekonomi politikalarının uygulanmasıdır. DPT Kuruluş Kanununun değiştirilerek demokratikleştirilmeli ve planlama bu demokratik yapı tarafından yapılmalıdır.

10-SGS Kuruluşları Demokratik Denetime Tabi Tutulmalıdır.

Yüzyıllar boyunca sürdürülen mücadeleler sonucu elde edilen kazanımlar, evrenselleşen kuralların ortadan kaldırılması istenmektedir. Bu durum denetim kavramını da doğrudan etkilemektedir. Ekonomik, siyasal, idari ve yasama faaliyetlerini kapsayan bir denetim faaliyeti yerine kamu kuruluşlarını bir işletme gibi değerlendirerek, ekonomiklik, etkililik ve verimlilik gibi faaliyetlerle sınırlayan bir denetim modeli dayatılmaktadır. Bu nedenle, kurumlar demokratik denetim birimlerince de denetlenmelidir.

SGS'de Yer Alan Kuruluşların Sorunlarına İlişkin Çözüm Önerileri;

- Sosyal güvenlik; sosyal yardımlar, sosyal hizmetler ve sosyal sigortalardan oluşan bir bütündür. Bu nedenle sosyal sigorta kurumları ile ilgili olarak yapılacak reform çalışmalarını sırasında, sosyal yardımlar, sosyal hizmetler ile ilgili mevzuatın da gözden geçirilmesi ve sistemin bir bütün olarak işleyişi açısından gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Ancak böyle bir reform çalışması uzun bir çalışma dönemini ve konuyla ilgili bütün kurum ve kuruluşların bu çalışmalara katılmalarını gerektirmektedir.

Yazının daha da uzamaması açısından diğer öneriler başlık olarak yapılacaktır

-Sosyal güvenlik kuruluşları arasında standart ve norm birliği,en yüksek standart üzerinden Sağlanmalıdır.

-Sosyal güvenlik kuruluşları arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanmalıdır

-Yeni af yasaları çıkartılmamalıdır.

-Sosyal güvenliğe devlet katkısı zorunlu hale getirilmeli ve bu katkı OECD ülkelerinin ortalamasından az olmamalıdır.

-Sosyal güvenlik tüm vatandaşları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır.

-İşsizlik sigortası yaygınlaştırılmalı ve yeterli düzeyde yardım yapılmalıdır.

-Emekli aylıkları arasında sosyal sigorta tekniği bakımından üst seviyede eşitlik sağlanmalıdır.

-Emeklilere analık sigortası kapsamında ana çocuk sağlığı hizmetleri verilmelidir.

-İlaç, protez gibi katkı payları ile muayene ücreti kaldırılmalıdır.

-Sosyal güvenlik sisteminin özelleştirilmesi ve tasfiye edilmesi politikaları terk edilmelidir.

Yukarıda belirtilen nitelikte bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulmasının, gerek kaynak gerekse demokratik olgunluğun gelişmemesi nedeniyle oldukça zor bir iş olduğu açıktır. Bu ülkede, mevcut iç ve dış borç yükü varlığını sürdürdüğü sürece ,herhangi bir alanda halkın beklentilerine yanıt verecek bir reformun yapılmasının koşulu bulunmamaktadır.

Bu nedenle, bu kadar geniş kapsamlı bir konuda toplumsal uzlaşma sağlanmadan, bu olayın bir olup-bittiye getirilmesi toplumsal barışı bozmaya yönelik bir faaliyet olacaktır

Ayrıca toplumsal yaşamı bu kadar derinden etkileyen bir yasaya karşı yürütülen (yürütülmeyen) mücadele konusu ayrı bir tartışma konusu olarak gündemdeki yerini korumalıdır.